Oświadczenie złożone
przez senator Gabrielę Morawską-Stanecką
na 36. posiedzeniu Senatu
w dniu 11 czerwca 2025 r.

Oświadczenie skierowane do minister edukacji Barbary Nowackiej oraz do minister rodziny, pracy i polityki społecznej Agnieszki Dziemianowicz-Bąk

Szanowne Panie Ministry!

Ustawą o zmianie ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, która weszła w życie dnia 1 lipca 2024 r., wprowadzono m.in. wymóg, aby dziecko obywatela Ukrainy, który ubiega się o świadczenie wychowawcze 800+ na to dziecko, realizowało obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązek szkolny albo obowiązek nauki. Pojawiają się jednak wątpliwości co do tego, czy dzieci zarejestrowane jako uczęszczające do szkoły faktycznie do niej uczęszczają. Docierają do mnie również ze strony nauczycieli informacje, że niektóre z tych dzieci nie przebywają nawet na terytorium RP. W takim wypadku pobieranie przez rodziców świadczenia jest niezgodne z prawem.

W związku z tym proszę o odpowiedzi na poniższe pytania.

1. W jaki sposób i jak często weryfikowane jest, czy dzieci obywateli ukraińskich pobierających świadczenie 800+ realizują obowiązek szkolny?
2. W jaki sposób i jak często uzupełniany jest System Informacji Oświatowej, służący do weryfikacji spełniania obowiązku szkolnego? Kto jest odpowiedzialny za aktualizowanie tego systemu?
3. Kto ma obowiązek zawiadamiania Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o braku spełniania warunku realizowania obowiązku szkolnego przez dzieci obywateli Ukrainy i pod jakim rygorem?
4. Czy władze szkolne są zobowiązane do zgłaszania faktu nierealizowania obowiązku szkolnego przez dzieci obywateli Ukrainy pobierających wskazane wyżej świadczenie? W jakim terminie? Jakie są konsekwencje niezgłaszania takiego faktu?
5. Jaka jest procedura weryfikowania spełniania obowiązku szkolnego na terytorium RP przez dzieci obywateli Ukrainy w systemie edukacji domowej?
6. Jakie obowiązki w tym zakresie posiadają placówki niepubliczne?

Kwestie te są niezwykle istotne w kontekście stosunku obywateli polskich, obserwujących ewentualne nadużycia w tej kwestii, do obywateli Ukrainy. Każde nadużycie w pobieraniu świadczenia powoduje niechęć do obywateli Ukrainy, a jest to podchwytywane i rozpowszechniane przez środowiska niechętne udzielaniu przez Polskę pomocy obywatelom Ukrainy i wykorzystywane politycznie. Naszą rolą jest zapobieganie takim zjawiskom społecznym, ale również monitorowanie ewentualnych nadużyć i zapobieganie nim.

Proszę również Panie Ministry o przedstawienie szczegółowych informacji na temat liczby dzieci obywateli Ukrainy realizujących obowiązek szkolny w Polsce – w tym w formule edukacji domowej – i liczby dzieci, na rzecz których rodzice pobierają świadczenie 800+.

Gabriela Morawska-Stanecka